

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztési iroda: **Gyulafehérvárt, Hunyadi-tér 8. sz.**, hová a lap szellemi részét érdeklő közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 Kor., félévre 6 Kor., negyedévre 3 Kor., egy óra 1 Kor.

Felelős szerkesztő:

MIKA OTTOKAR.

Kiadóhivatal: **Papp György könyvnyomtató intézete**, hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszábsási árban számíttatnak. — Nyilttér sora 50 fillér.

Politikai szemle.

Gyulafehérvár, 1908. márczius 22.

A hét a szociálisták budapesti tüntetésével kezdődött. Azon a czimen, hogy ők most „megsürgetik az általános választójogot”, kivonult a szakszervezetek rendezésével egy pár száz nemzetközi szocialista és végig sétált a függetlenségi pártkörtől a nemzeti kaszinóig, sétája közben azal mulatva magát, hogy vendéglők, kávéházak tükörablakait, meg békésen sétáló emberek fejét hajigálták be ökölnyi kődarabokkal. A rendőrség először türelmesen várakozott. Ettől azután vérszemet kaptak a tüntetők, a rendőröknek estek, most már nemcsak közápor zudult, hanem előkerültek a revolverek is és a Kossuth Lajos-utca táján vagy harmincz golyó süvöltött el. Egy-kettő közülük célzott is talált. Három-négy rendőr megsebesült. Kődobástól, revolvergolyótól. Erre azután szétkergették a tömeget, el is fogtak vagy harminczat közülök — egyéb nem történt semmi.

De az eset mégis jellemző. Jellemző már az is, hogy akkor, amikor köztudomásu, hogy a választójogról szóló törvényjavaslat az a cél, a melynek megvalósítása felé a kormány halad, ez az a határhely, melynek elérése után misszióját befejezte, akkor azt a kormányt, amely ennek a nagy reformnak jegyében alakult meg, s amelynek ez a legnagyobb feladata, ezt a kormányt Bokányiék „megsürgetik.”

De még jellemzőbb az a mód, ahogyan tesszik. A szabadság szent jelszavai, a nagy emberi jogokat fennhirdető szocialisták — terrorizálnak úgy, ahogyan a reakció, a zsarnokság ma már terrorizálni sehol sem merne széles e világon. Felkerekednek egy szép napon s azzal az ürüggyel, hogy ők most tüntetnek, felforgatják az utcát, rombolnak, törnek, zúznak, károsítanak olyan embereket, akiknek csupán az a vétük, hogy becsületes kenyérkereseti forrásuk, üzletük, boltjuk, kávéházuk véletlenül a „világmegváltó forradalmi szociáldemokrácia” útjába esik. De ez sem elég még a „társadalmi ujjászületés és emberi jogok apostolainak.” Nekik vér kell. Lövöldöznek tehát a rendőrök, lövöldöznek vak-tában, találomra, boldogra, boldogtalanra. Lövöldöznek addig, amíg a rendőrkard lapja egypárszor alaposan végig nem suhan a — nadrágjukon. De már a rendőrlovak patái elől hihetetlen fürgeséggel rebbennek szét s mentik az irhájukat a hősök. Kapualjak sötétében meghúzódva szemlélik azután, hogy miként menekül az utca békés, dolgait végző népe és miként taposnak le öregeket, nőket, gyermekeket, akik nem tudnak menekülni s akik csak úgy kerültek közéjük, mint Pilátus a krédóba.

Ime így tüntetnek a nemzetköziet. Szomorú, szégyenletes, sötét ez a kép, melyet pedig a „világosság” harcosai teremtetek meg.

Csuda lenne-e vajjon, ha viselkedésük és harczmodoruk miatt elfordulnának tőlük azok is, akik régi, benső és igaz meggyőződésükből hívei a népszabadságnak, a népjogok nagy eszméjének?

*

Tekintsünk vigasztalóbb tájak felé.

Az igazi szabadságnak, — amely a nemzeti érzéssel együtt született és vele együtt halhat csak meg, — az igazi emberi jogoknak világ-történeti ideje, márczius idusa az eddiginél is melegebb, lelkesebb, ragyogóbb ünnepek százával ihlette meg a magyar lelket széles ez országban. Ünnepre gyűlt össze a nép az ország szivétől kezdve a legkisebb faluig minden helyen, ahol magyar él és mélységes, hatalmas, tiszta érzéssel ülte meg a magyar haza újraébredésének hatvanéves évfordulóját.

A nemzet vezérei együtt ünnepeltek a nemzettel mindenütt.

És egy dobbanásba egyesült ezen a nagy napon minden magyar sziv. A nagy tüntetésben a szabadság márcziusának dicsőséges emléke összeforrott a nép, a haza boldog jövőjének, szabadságának, jogai kivívásának erős, törhetetlen hitével.

Ime — a másik tüntetés. A nemzet tüntetése.

A kettő között mintha volna valami különbség.

Az ipartestület köréből.

Folyó évi márczius 12-ikén a helybeli ipartestület előjárósága több érdemes pályázó közül, Csecskedy József városi adópénztáros urat ipartestületi jegyzőnek választotta meg titkos szavazás útján.

A polgártársaim bizalmából nyert választói jogomnál fogva, felebbezéssel éltem a választás miatt s először is hivatkoztam azon összeférhetetlenségre, mit az 1886. évi XXII-ik törvényezikk §-ai határozottan kimondanak, hogy állami tisztviselő, közigazgatási hivatalnok semmiféle fizetéssel járó más hivatalt nem vállalhat, mire Gyulafehérvár szab. kir. városának alig 4—5 éves szabályrendeletének 27. §-sa is rádupláz és hivatalnokainak megtilt minden oly foglalkozást, mely őket hivatalos kötelességeik teljesítésében gátolja.

Csecskedy József ur pályázata pedig hivatalos órát ígér: d. e. 9—12-ig d. u. 3—6 ig a városi pénztári hivatalban.*

Az ipartestület jegyzői állása 400 kor. fizetés és tekintélyes mellékjövedelemmel jár. Itt elfeledte a felcsükdött hivatalnok, hogyha van tisztviselői állás, mely az ily mellékjövedelmet nyújtó állásokkal összeférhetetlen, első sorban a városi pénztárosé az, s nem szabad figyelmen kívül hagyni azon körülményt sem, hogy a városi pénztáros, tehát Csecskedy József ur az adóki-vető bizottságnak elsőrendű faktora, s mint ilyenek, ipartestületi jegyzői minőségében megszámlálhatatlan alkalma van az iparossággal ellentétes álláspontra helyezkedni. Ezen körülmény mérlegelést kíván, mert itt a magas kincstár és a polgárság anyagi érdekei állanak szemben egymással; de ezenfelül nyílt kérdésnek marad

* Hát a pénztárnok ur mikor dolgozik? Szedőgyerek.

a polgárság nyugalma is, mit nem egy ipartestület jegyzői állásának mellékjövedelme, de bármint áldozatok árán is biztosítani kell!

Annyira naiv nem vagyok és vagyunk, miszerint elhagyjuk, hogy engedélye van arra, hogy könnyebb természetű iparos ügyeket letárgyal és elvégez a pénztárosi hivatalos helyiségében! Hiszen ez az idézett §-oknak nyílt arczulesapása. Sezt még ebben a corrupt rendszerben sem hisszük.

Méltányolni kell azt is, hogy az iparos polgárság is, faj és alkotmány fentartó elem lévén, kitűnő adózó alany, s mint ilyenek, nemcsak azért van joga az élet-hez, hogy másnak a kényelmes megélhetés eszközeit biztosítsa, hanem ahhoz is joga kell legyen, hogy jogos igényei akkor és ott nyerjenek kielégítést, a mikor a műhelyéből anyagi érdekeinek kockáztatása nélkül távozhatik.

Kifogás alá esik a választás azért is, mert nincs szabályszerűen igazolva az, hogy a városi tanács engedélyt adott volna arra: hogy Csecskedy ur az ipartestületi jegyzői állásra pályázzék, csak szóbeli kijelentésre szorítkozott, ezt pedig kortesfogásnak tekintem, mely alkalmas, hogy azon választó előjárók, akik az ipartestület érdekeiből semmi ambíciót nem csinálnak, megnyugtassák magukat azzal, hogy Csecskedy ur a városi tanács jelöltje. Kijelentem továbbá, hogy a beadott felebbezésem távol áll a személyeskedéstől, mert Csecskedy József városi pénztáros urral szemben a köteles tisztelettel viseltetem, de felebbezésem beadásakor és most is az lebegett szemeim előtt, hogy látom azt, miszerint az ipartestület érdekét az előjárók közül nagyon kevés hordja a szíven.

Ezen állításom mellett bizonyít azon körülmény, hogy oly előjárósági tagok vettek részt ez alkalommal a jegyzőválasztásban, a kik előjárósági gyűléseken megválasztatásuk óta sohasem voltak jelen, s voltak még olyanok is, a kiket nagyon ritkán lehetett ott látni; most pedig eljöttek, hogy mint a jó mamelukok, az ipartestület . . . jobban mondva: saját érdekükben . . . szavazati jogukat előre kiosztott czédulákkal érvényesítsék. Sajnosan kellett tapasztalnunk azt is, hogy jelöltjük mellett semmi ajánló véleményt felhozni nem tudtak; azonban ahoz volt elég bátorságuk, hogy másoknak tisztességes véleményét kinevessék, meg ne hallgassák. Szerintem az ilyen irányzat mindig árnyékot vet egy testületre, meglátszik abból, hogy érdemes-e az illető azon bizalmi állásra, amelyel őt a többség felruházta s ez alapon betölt.

Azért szeretnék oly vezetőt, illetve ipartestületi jegyzőt látni az ipartestület élén, aki függetlenül, minden anyagi érdektől távol állva, rendelkezik idővel, annyi ismerettel, ipari érzéssel és fogékonysággal, hogy mindenkitől elhanyagolt ipartestületünk életébe lelket öntene, s az egyeseket tevékenységre ösztönöznék. Ipari kiállítást, mulatságok rendezését elősegítse, ami érdeklődést és kedvet keltsen a tagokban, hogy ne csak akkor halljanak az ipartestületről, mikor a tagságdíjat kérik, hanem a szellemi és gyakorlati tevékenység gyümölcseit is élvezhessék.

Csecskedy József urat is szívesen látnók a jegyzői állásban, mert akarjuk hinni, hogy hiányzó ismereteit az iparos ügyeket illetőleg kibővíteni törekedne, de városi pénztárosi minőségében ő fizikai idővel nem rendelkezik. A nagy felelősséggel és adópénz kezelésben kifáradt embernek ily előhaladott korban, mint ő is, hivatalos órák után nyugalom és nem egy újabb és sok veszéllyel járó munkakör kell.

Ezelőtt három évvel, a mikor az ipartestületi ta-

Sirolin

emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szanárkőhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva. Minthogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti ogomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Cie. Basel (Svájc.)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. Ára üvegenként 4.— korona.

gok csekélységemet azzal tüntették ki, hogy előljárássági tagnak választottak, nemes ámbícióval vettem a tiszt-séget s elhatároztam, hogy nem a koresmákban fogom az ipartestületi ügyeket szolgálni; hanem józanon, úgy mint egy magyar iparoshoz illik. Azonban tervem visszafelé sült el, mert a korema az, ahol a legritkábban jelenek meg s így nem sikerült eszmémnek híveket szereznem, s elvégre is legyenek bármi életre valók az eszmém, kevesen állunk a csatatéren.

E tekintetben azonban teljesen nyugodt vagyok, mert tudom, hogy a koresmában termelt hazafiság és más eszmék csak szörnyszülötteket produkálnak, nyugodt vagyok azért is, mert tudom, hogy az ipartestületi tagok tekintélyes %-a elveimet és nézeteimet e kérdésben osztja, s érzik, hogy iparos ügyünknek más irányt kell adni.

S tudva azt, hogy a rám bízott hivatást tölem telhetőleg hiven teljesítem a közgyűlés napjáig, a mikor aztán választási időm lejár, s szívesen átengedem helyemet bárki más érdemes tagnak.

A fentiekben az iparos közönség körében megnyilvánult közvéleményt igyekeztem feltárni.

Török Bálint,
kocsigyártó mester,
ipartestületi előljárássági tag.

„Miből élünk rokkantságunk vagy aggkorunk idején?”

Nagyon sokszor foglalkozik ezzel a kérdéssel az iparos és munkásember fiatalabb éveiben. Mikor még erős, egészséges: bírja a munkát, a mivel magának és családjának a minennapi kenyeret megkeresi. De mi lesz akkor, ha valami baleset vagy szerencsétlenség következtében örökre nyomorekká lesz, vagy ha az aggkorral a munkaerő hanyatlóban van s az elaggott embernek kénytelen-kelletlen abba kell hagynia munkáját s nem bírja tovább megkeresni kenyerét? Miből fog megélni? Talán alamizsnából, a mit mások szánakozva nyújtanak neki? Ez a kérdés sok keserű órát okoz iparosnak és munkásnak egyaránt, s a gondolkodásnak legtöbbször az a vége, hogy elfásultan, közömbösen várják a bizonytalan jövőt, azon hiedelemben, hogy szűkös anyagi viszonyaik között nincs módjukban a megélhetésre szükséges tőkét előteremteni.

Pedig meg van annak a módja, hogy minden kisjövedelmű ember gondoskodhassék nemcsak a maga, hanem a családja jövőjéről is.

Hogyan volna ez lehetséges? — kérdeznék mosolyogva sokan — a mikor nincsen miből?

Megmagyarázzuk. Szívelje meg minden munkás és iparos jó szívvel adott tanácsunkat. Igaz, a takarékoság elvén alapul ez is, de nem afféle takarékoságon, a mely nyomasztólág nehezedik rá a takarékoskodóra, őt még nagyobb nélkülözésekre kényszerítene.

Nem. Mindössze heti 20, 24 vagy 30 fillérnyi megtakarításról van itt szó, melyet még a legszegényebb sorsú embernek is lehet, sőt kimondjuk: kell nélkülöznie, hogy ezzel a maga és családja jövőjéről gondoskodjék, ha a sors kegyetlen csapása folytán keresetképtelenné válik s családfenntartói kötelezettségének eleget többé nem tehet. Okos előrelátással bíró munkás, iparos e néhány fillért szívesen áldozza, ha arra az időre gondol, a mikor testileg, szellemileg elgyöngülve önkéntelen nyugalomra van kárhoztatva, mert az öreg magával tehetetlen ember munkát már alig-alig kap. Éhség nélkülözés, szegődik társává öreg napjaiban.

Magyarországon 15 év előtt keletkezett egy egyesület, a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyejesülete, a mely megérdemelné, hogy az egész hazai társadalom vállvete támogassa, nemcsak azért, mert a sokféle egyesület között a legfontosabb szociális hivatást teljesíti azzal, hogy a rokkant, öreg munkásokat segítyezi és az árváknak neveltetési járulékot ad, hanem azért is, mert működésével lényegesen hozzájárul a szociális béke megóvásához, a mi nálunk Magyarországon mondhatatlanul fontosabb, mint bárhol.

Ebbe az egyesületbe 1.20 K. beiratási díj befizetése mellett bátran beléphet minden iparos, munkás és minden szerény jövedelmű ember. Széles Magyarországon ismerik ezt az egyesületet mindenütt, a mi kiváláglik a

kezeink közt levő 1907. évi jelentéséből is, a mely szerint 60,000 tagja, 185 vidéki fiókpénztára, számos tagcsoportja és három milliót fölülhaladó vagyona van. 1893—1903-ig csak a segíttyezésre szolgáló alapot gyűjtötte. 1903-ban megkezdte rokkant tagjainak segíttyezését. Jelenleg 306 rokkant élvezi a heti 8.40—12.52 K. közt váltakozó segíttyt és 81 árva részesül heti 1.40—2.09 K. között váltakozó neveltetési járulékban. Ezenkívül számos esetben gyakorolta a jótékony-ságot tagjaival szemben az alapszabályok keretén kívül is külön segíttyezési alapítványokból, úgy, hogy 1903-tól a mai napig körülbelül 250,000 koronát fizetett ki különböző segíttyekre.

És ezen jótéteményekhez a tag (vagy az árvái) már tíz évi tagsággal szerez-jogot. A fönt jelzett csekély heti illeték ellenében rokkantsága esetén élethossziglani segíttyt kap s ebben az esetben kitünne, mily gyümölcsözőleg helyezte el fillereit. Minél később válik valami rokkanttá, annál nagyobb összegű segíttyt kap, Negyven évi befizetés után hetenkint 12—17 K. nyugdíj jár a tagnak, tekintet nélkül munkaképességére. Tekintve azt, hogy tanonc-zokat is felvesznek 55—56 éves korukban, mint oly emberek, kik jól végezték dolgukat, nyugdíjba vonulhatnak s hátralevő napjaikban legalább anyagi gond nélkül élhetnek s helyüket fiatalabb erőknak engedhetik át.

Ha pedig a tíz éven fölüli tag apró árvák hátrahagyása nélkül hal el, özvegye a befizetett összeg 30%-át kapja végkielégítésül.

Nagyobb gondoskodást ily csekély befizetések ellenében valóban kívánni nem lehet.

Egy érdemes, biztos alapokon nyugvó egyesülettel állunk szemben, a melynek törekvéseit az állam is elismerte azzal, hogy évi 5000 korona támogatásban részesíti. Megbizhatóságát igazolja az is, hogy a hazai sajtó, a főpapság, a hatóságok, városok, községek, körjegyzők, tanítók, mindenütt rokonszenvvvel viseltetnek iránta, anyagilag és erkölcsileg előmozdítják térfoglalását.

Mindnyájan tudjuk, hogy „az állam kötelessége gazdaságilag gyöngye polgáraitól gondoskodni“, a mint azt I. Vilmos német császár oly szépen mondta, a mikor a német munkásbiztosításról szóló törvényjavaslatokat első izban a német birodalmi gyűlés elé terjesztették. De el kell ismernünk azt is, hogy Magyarország még jelenleg sincs a gazdasági fejlődés azon fokáu, mint volt akkoriban Németország és nálunk számolni kell ezzel a körülménnyel. A gazdasági megerősödés majd idővel nálunk is megszűli majd az óhajtott munkásjóléti törvényeket.

Addig is azonban hazánk kisjövedelmű, vagyontalan, dolgozó népének önként kell gondoskodnia a rokkantság és aggkor idejéről. Tartsuk szem előtt, hogy „az élet hosszú harez és rövid béke!“ s a mikor naponként küzdünk, harezolunk a kenyérért, gondoljunk a békére, nyugalomra, melyet ime ezen egyesület által megszerezhetünk magunknak.

Az egyesület központja Budapesten, VIII., József-utca 23. szám alatt, az intézet saját házában van. Városunkban is van egy népes fiókpénztár.

Márczius 15. megünneplése Gyulafehérvárt 1908-ban.

Szögezzük le ezt a dátumot.

A szabadság, egyenlőség és testvériség megszületésének 60-ik évfordulója volt e nap.

Nemzeti kormány uralkodott a hazában.

A magyar nemzet ideális vezérei kormányoztak.

Dissonantia nem zavarta a kedélyeket.

És mégis . . .

A magyar nemzet történetében eme oly nevezetes nap hatvanadik évfordulóján a mi városunk társadalma kedvtelen volt, lehangolt volt, részvételének dimenziója korlátolt volt.

Valami beteges elbágygyadás látszott a közönségen.

Öregen és ifjan egyaránt.

Mintha akarathányban szenvedett volna a közönség. Nem érdekelt sem a nappali, sem az esteli ünnepség.

A szabadság, testvériség és egyenlőség szelleme mintha elröpült volna e napon városunk tájáról.

Olyan kihaltak, olyan örömtelennek látszott a város.

Máskor még sem volt ez így.

Máskor láttunk egy-egy nemzeti kokárdás fiút vagy leányt e napon; máskor feltette az ifjú pörge kalapját márcz. 15 én a fejére, vagy pedig felöltötte „magyarkáját“ e napon s úgy jelent meg délczezen és hazafias érzéstől dagadó mellél a főtéren. Máskor összesereglett az iskolai ifjúság s úgy járta be a hozzácsatlakozott polgársággal a főbb utcákat nemzeti dalokat énekelve s éltetve a nemzet vezéreit, a nemzet nagyjait. Éltette a szabadságot és egyenlőséget.

S ez oly jól esett akkor.

Most némaság és néptelenség terült el a piacon.

Pedig vasárnap volt.

Szünetelt a munka, elpihent a tanulás, nem zakoltak a gépek.

Lehetett volna ünnepelni, lehetett volna körmenetet járni, szavalni, énekelni, lelkesedni.

Nem így volt.

Máskor a nappali ünnepségek után egybegyűlt a közönség s fehér asztalok mellett hitelesítette az egyenlőség szép gondolatát.

Apa a fiával, anya a leányával együtt lelkesedett a szabadságharez emlékezeténél.

Együtt volt a magistratus a proletáriátussal, megszólalt az egyszerű ember s tapsolt neki az értelmiség.

Papok, tanárok, bírák és ügyvédek, kereskedők, és iparosok kezét szőritottak a földmivessel s úgy üdvözölték a nemzet újjászületésének emlékezetét.

Most nem láttunk ezek közül senkit.

A harezias szellemű tanárok elmentek zsolozsmázni az egykor virtusos papokhoz. Márczius 15-ike most nem érdekelte őket.

Magyar családok, magyar iparosok teljesen megfeledkeztek a nagy napról. Sehol egy család, sehol egy iparos.

Miért történt ez így?

Talán boldog a magyar?

Kivivta szabadságát, függetlenségét?

Igaz testvérek vagyunk talán?

Pihenhetünk a babérainkon?

Nem így van.

Csalódott a nemzet.

A csalódás érzete vette el a kedvét a polgárságnak az ünnepléstől.

Annak a csalódásnak az érzete, mely keletkezett a szivekben a közelmúltbani nagy nemzeti felbuzdulás eredménytelensége folytán.

Ennek a nagy nemzeti felbuzdulásnak eredménytelensége felett érzett csalódását a nemzetnek és a városok polgárságának tetézte még az is, hogy az egyetlenkedés, a békétlenség, a szeretetlenség, mely elválasztotta az addig békében élő és munkáló polgárságot, még ma is fennáll, még most is érezteti a közös ügyre oly kártékony hatását.

Ezért nem ünnepelt a város. Ez az oka annak is, hogy huszonnégy kimutatott societása között a városnak egyben sincs élet, egy sem valósíthatja meg kitűzött célját. Nem, mert az ellenséges érzület befészkelte magát a polgárság szívébe és szétagolja társadalmunkat.

A márczius 15-ének hatvanadik évfordulóján tapasztaltak szomorú tanuságot tettek arról, hogy az egykori nagy felbuzdulás az ő eredménytelenségével éppen a nemzeti ügynek ártott leginkább városunkban.

Példa erre a mi 1908-beli márcziusi ünnepünk.

* * *

Gyulafehérvárt márczius 15-ének hatvanadik évfordulóját két helyen és pedig a róm. kath. főgimnázium tornacsarnokában és a városi vígadó nagytermében ünnepelte meg városunk hazafias közönsége.

Mindakét helyen rendezett ünnepélyen nagy és diszes közönség vett részt, mely úgy az ünnepélyek rendezői, mint a szereplők dicséretreméltó buzgalma folytán lelkes hangulatban hagyta el az ünnepségek színhelyét.

Részletes tudósításunk itt következik:

A róm. kath. főgimn. tanárikara és ifjúsága d. u. 4 órakor a gimnáziumban rendezett ünnepélyt, melyre igen nagyszámu és diszes közönség gyűlt össze a gimnázium torntaermében; a Resch György kar-nagy vezetése alatt álló ifjúsági dalkör nyitotta meg a

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas** ásványvíz erre a legbiztosabb óvószér.

Minden külföldit fölülmul **h a z á n k természet-szénsavas-** vizek királyai:

égést rögtön megszünteti, páratlan **étvágygerjesztő**, használata **valódi áldás gyomor-bajosoknak.**

Kedvelt borviz!

Olcsóbb a szódaviznél.

Mindenütt kapható!

Főraktár: **Id. Misselbacher J. B.** czégnél **Gyulafehérvárt.**

a mohai

ÁGNES-Forrás.

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyvíz, a **gyomor-**

„Tavaszelmult“ című dal szabatos és összhangzó előadásával. Müller János VIII-ik osztályos tanuló Jakab Ödön „Márczius tizenöt“ című költeményét szavalta hévvel és fiatalos lelkesedéssel. Rövid szünet után Bartalis József tanár tárogatón, a magyarság ez igazi hangszerén szebbnél-szebb nótákat adott elő a közönség meg-megújuló tetszése között, mely után ismét az ifjusági dalárda énekelt el a „Talpra magyar“-t, melynek elhangzása után Király Gáspár főgimn. tanár tartotta meg magas szárnyalású, gondolatokban gazdag ünnepi beszédét, esztetikailag szép előadással, politikai vonatkozásaiban találóan méltatva a nagy nap jelentőségét. Buzdítva szólt az ifjúsághoz, midőn beszéde végén dicsőítette a nagy napok vezéralakjait Kosuthot, Széchenyit. Az ünnepi beszéd után, melyet a közönség zajos tapssal honorált, következett Bihari Béla tanár által előadott melódrama. Bihari megható szépen és remek előadásban állította a közönség elé a haldokló honvédet a csataterén, ki haldoklásában is, midőn hallja a csatariadót, utolsó erőfeszítéssel a harczosok közé megy, hogy vére utolsó csöppjéig harcoljon a hazáért és a szabadságért. A közönség lelkes óvácziókban részesítette a minden ízében sikerült előadás után közszeretethen álló tanárát, kinek előadása után a „Himnusz“ éneklése mellett oszlott szét, hogy a d. u. 6 órakor a vigadóban tartott ünnepélyre menjen.

A vigadóban. A gyulafehérvári városi hatóság által d. u. 6 órakor rendezett ünnepély is nagy számu közönség részvételével folyt le. Az ünnepély a „Himnusz“ éneklésével vette kezdetét, melyet a közönség felállva, de nem monnhatjuk, hogy valami nagyon lelkesen énekelt. Ez után Hankó Endre szavalt nagy lelkesedéssel, majd Roska Miklós városi tanácsos mondotta el magas szárnyalású, gondolatokban gazdag, szép ünnepi beszédét, ezt megelőzőleg és követőleg a helybeli polgári dalárda két alkalmi dalt énekelt igen szépeu és jó összhangban. Majd Tesláky György igen talpraesett, gyújtó szavolata következett, mely után a közönség a Szózat éneklése közben emelkedett hangulatban lassan szétozlott, hogy részint a Hungária vendéglőben tartott ünnepi banketen, részint az Európa szállóban hirdett Uránia színház ünnepi előadásán vegyen részt.

Márczius 15-ike vidéken.

A magyarigeni tanuló ifjúság márczius dúsanak hatvanadik évfordulóját nagy lelkesedéssel ünnepelte meg az állami iskola nagytermében.

A „Talpra magyar“-t Jánki Zoltán elemi iskolás tanuló szavalta el, melynek elhangzása után Boné Béla katolikus tanító olvasta föl szép és tartalmas beszédét. Az ünnepi szónoklatot Bartók Dénes ref. lelkész mondta, a melyben a nagy napnak jelentőségét gyönyörű beszédben kellőleg méltatta. A szónokot viharosan megtapsolták, végezetül a közönség a Himnuszot énekelve, a lélekemelő ünnepély hatása alatt szétozlott.

A balázsfalvai magyarság pártkülönség nélkül, márczius 15-ikén, 60 év óta először, oly nagy közönség jelenlétében és oly lelkes hangulatban ünnepelte meg a nagy napot, aminő ünnepélyre egy tözsgyökeres magyar város is büszke lehet. Balázsfalva egész magyarsága, a szomszéd falvak papjaik vezetésével s a legközelebbi szász község magyar érzelmű csapataival, példás rendben nemzeti színű zászlókkal vonult fel az ünnepély színhelyére, ahol hazafias szónoklatok méltatták a nap jelentőségét.

Nagyenyedén, Tövisen, Abrudbányán, Zalatnán és Alvinczen is lelkesen megünnepelte a magyarság márczius 15-ikét.

SZÍNHÁZ.

„Uránia“ színház Gyulafehérvárt.

Az Európa szálló nagytermében levő állandó Uránia színház e hó 15-iki ünnepi előadása zsufolt ház mellett igen kellemes estélyt nyújtott a közönségnek. A programm minden pontja, úgy a „Magyar alkotmány helyrálítása“ című 64 vetített képpel illusztrált tanulságos és fölőtte érdekes felolvasás, mint a szebbnél-

szebb mozgófényképek sorozata osztatlan tetszésben részesültek s Gyulafehérvár közönsége csak hálás lehet a vállalat vezetőségének ezen közhasznú és olesón szórakoztató intézmény létesítéseért. S közönségünk dicsőretére legyen mondva, méltányolja is a vállalat igazgatóságának ezen áldozatkészségét és sokkal tömegesebben keresi fel ma, mint az első előadáson a színházat, a mi viszont a vállalatot arra serkenti, hogy minél szebb és tökéletesebb előadásokkal szórakoztassa az őt pártoló közönséget. Így a mai napi színlap is, melyet kivonatossan közlünk, azt mutatja, hogy az igazgatóság semmi áldozattól sem riad vissza, csak hogy a vállalatot arra a nivóra emelje, melyen a vidéki hasonvállalatok közül alig egy-kettő ha áll.

Az 1908. márczius 22-iki előadás műsora.

1. Nyitány. Zongorán előadja Pokorni Anna k. a. a prágai zenekonzervátorium végzett növendéke.
2. Erdély remekei. Színes ritka szép képsorozat.
3. Röptében a világ körül. Színes látványosság 60 képpel és magyarázattal. Irta: Szász Ödön kolozsvári újságíró. E képsorozatból különösen kiemelendők: Nápoly látképe és a Vezuvkitörése. Birmai nép és annak szokásai. Országos vásár Kalkuttában. Londoni kiállítás. Regatta verseny. Az itt felsoroltak mozgófényképekben lesznek bemutatva, ami az előadás értékét növelni fogja. Helyárok mint rendesen. Bővebbet a napi falragaszok.

KRÓNIKA.

Plágium-vád.

Méltóztassanak megengedni, hogy subjektív legyek s nagyapámról — a néhairól — emlékezve felróhassam ide, hogy buzával — az édes, tápláló, éltetadó maggal — kereskedett en gros. Az unokája — én — már csak agyesomócskákat és szivdarabokat bocsájtok áruba, nevetés közt és könnyes szemmel, egyszerűen: poétalélek vagyok. És ime, ha megcsinálom a magam kisded — nékem gyönyörűséges — mérlegét, záradékul elvont haszon helyett ugyanazt konstatálhatom illő resignációval, mint említett buzaagens ösöm: „Az üzlet nem ér semmit! Nem, a messziről gyönyörűes, pompás, de irigyelt írói üzlet sem, semmit! Az anyagi haszon, — ehördögbe vele, próza, próza, minket nem érdekel — de morális eredmény sines. És nevezhetsz, könnyezhetsz, csörgös Pierott — sapkád rázva — vagy tompa gyászdobot ütve jó, ötletes, igazán európai színvonalu esprivel fűszerezett tollú Krónikás barátom — a te jutalmad, mert hogy ilyen kisded városban nagyvárosi szellemmel irsz: hálátlanság! —

Mindez pedig csak bevezetés legyen annak leírására, hogy derék, szőkefürtű „Krónikás“-unkat a multkor egy igazi, művészi ecsetkezeléssel festett Biedermeyeres stílusú „Króniká“-jáért, a „K. u. k. tűzérda“-ért plágiummal vádolták, mondván, hogy az Heltai Jenő „A regementet áthelyezték“ című költeményének szándékos eltulajdonítása.

Az író, ha hozzá művész is, türelmes fajta. De mikor felműveltek, irodalmi analfabéták, pöffeszkedve mernek lopást, irodalmi, emlegetni, akkor vére — a titkosan hullámozó — felviharzik.

Mert nincsen egyetlen foglalkozás sem, mely annyira egyéni, mint az íróé. Az orvos? Az ügyvéd, a tanár? Amit tudnak, mind másoktól van kölcsönözve, mások tudásának átvételéből, mások gondolatának megtanulásából, megrögzítéséből táplálkoznak. Tudásuk — nem egyéni! És az írónak hangja, stílje, gondolatmenete, világnézete: saját lelkének, agyának rostjaiból nő, fejlődik és állandósul. Amig tehát egyénisége kiforr — más, önálló irodalmi individumokat követhet. De csak formában, csak hangban, csak stílusban! A gondolat szent tulajdon, ahoz nem nyul tolvajkézzel, csak a dilettans-író, csak a műkedvelő — tollragó — fajta.

Kétségtelen, hogy Krónikásunk „Tűzérda“-a és a Heltai verse egyforma ritmusu, egyforma hangmenetű és a refrénszerűség is egyező. De mit tesz Isten? Most kiderül, hogy Heltai is plagizált. Mert nemcsak az üte-

mezés, de az egész első versstrophá szövege ugyanaz, mint a „Söprik a pápai utcát“ népdalé. Sőt Heltai még csak nem is akar eredeti lenni, ő — szegény! — egyszerűen továbbfűzi a népdalbeli témát. Tehát e lopási egyveleg egyenlege ilyen: Heltai lopott a népdalból, Krónikás Heltaitól. Jaj! Ezekután tehát Heltai agyonlővi magát, Krónikás pedig visszamegy: a honnan jött: az éjszaka ismeretlenségébe, a pápai utcát pedig tovább nem fogják söpörni.

Mert az mellékes, hogy Heltai és Krónikás alapeszméje más. A Heltaié: A regementet áthelyezték s egy 16 esztendő kis lány megy a regement után. És erre így sóhajt fel egy kapitány: „Oh mért nem érez így minden kis lány, mint ez egy, hogy most egy ezred pesti kis lány jönne a regement után.“

A Krónikás gondolata pedig: Érzékeny, szentimentális bucsú, válási fájdalom, végső konstatálása annak, hogy mégis csak édes volt e város; az alapeszme pedig: „Amit hajh! egyszer elvesztettünk, azt megbecsüljük igazán!“

Tehát: egy könnyedhangú, csengőszavú, de léhán üres szöfűzést — a Heltaiét — párhuzamba hoznak a fehérvári hivatlan kritikusok egy szentimentális, szomorú, mélygondolatú dallal. És egy ilyen szomorú alapgondolat lehet gondolatlopás, azaz plágium egy léha, vidám chausonból!!!

Mert így van ez, drága kritikus urak, ha az ember nem tudja, hogy ha a gondolat ugyanaz két költeményben, csak hogy az egyik komoly, a másik vig: akkor azt travestíának nevezik és nem plágiumnak. Ha pedig csak a költemény szereplői és cselekménye változik, hangja, mondatai nem, akkor parodia áll elő.

Hogy Heltai az említett népdalt utánozza hangban és ritmikában: ez stílszerűség.

Hogy Krónikás is e népdal arsis és thetis viszonyait fogadja el, vagyis prosodiája ugyanaz, ez zenei nyelven: hangulatátfestés.

Hát hol a plágium? Hol a gondolatlopás? Keresük, de hasztalan. Valamint hasztalan dolog ezek után e városban még most szellemes dolgokat produkálni. De legnagyobb haszontalanság: illetén sekély pletykácskával — irigylésből és járatlanságból származókkal — foglalkozni is!

Egyebekben a műkedvelő kritikusoknak melegen ajánljuk ismereteik hézagainak pótlására Névy: Poetiká című iskolai tankönyvét. Ara fűzve 2 korona, részemről azonban bekötve ajánlom, mert — ügylátom — sokat kell kisded bírálóinknak azt forgatni.

Inter folia fructus et intelligentia!

— Jondonderry. —

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1908. márczius 22.

Előfizetési felhívás.

Márczius 15 től új előfizetést nyitunk lapunkra s egyben tisztelettel felkérjük lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik a január-márcziusi előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy az évnegyedi előfizetést a küldött postautalvány fölhasználásával lapunk szerkesztőségének címére beküldeni sziveskedjenek.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelt előfizetőink figyelmét még a következőre felhívni:

Rendkívüli kedvezmény lapunk t. előfizetőinek.

A mai súlyos gazdasági viszonyok között, midőn a családok körében a női toaletti kérdése igen fontos szerepet játszik, azt hisszük, kedves szolgálatot teljesítünk lapunk t. előfizetőinek, midőn tudatjuk, hogy Magyarország legrégibb divatújságjával, a Budapesti Bazárral oly egyezsége léptünk, hogy ezt a minden tekintetben magas színvonalon álló praktikus divatlapot t. előfizetőinknek kedvezményes áron, negyedévenként 1 korona 60 fillérért küldetjük.

A Budapesti Bazár kitünő szabásainak segélyével az összes női öltözékek könnyen készíthetők el otthon házilag. A Budapesti Bazár minden száma 60—70 párisi és londoni divatképet, kézimunka ábrát, fehérnemű modellt tartalmaz s A Mi Kedveseink czímen egy teljes

„BITUMINA“

„BITUMINÁVAL“ fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitünő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

„BITUMINA“ RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Gyulafehérvár és Vidéke részére: KOHN ADOLF fakereskedésében Gyulafehérvár.

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemezzel, tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

tetőfedőanyag

gyermekujtságot is ad, melyben a divatos és szezonyszerű gyermeköltözékeken kívül, a mi kedveseinket csengő-bongó versekkel és tanulságos mesékkel mulattatja. Nagy kézimunka és szabásívén átlag 110—120 részletszabás és kézimunkarajot közöl, melyek magyarázata is oly világos és könnyű, hogy segélyével még a kevésbé gyakorlottak is maguk készíthetik el összes ruháikat. Gazdag szépirodalmi részében érdekes regényeket, elbeszéléseket, tárczákat, novellákat és verseket közöl, míg társalgó Szalon-ja közérdekű kérdések megvitatására díjatlanul áll az előfizetők rendelkezésére.

Az előfizetés minden hó elsejétől kezdetét veheti s kérjük az előfizetési összeget lapunk szerkesztőségének küldeni.

E kedvezményben csak is lapunk előfizetői részesülnek.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 12 K. || Negyed évre . . . 3 K.
Fél évre . . . 6 K. || Egy hóra . . . 1 K.

A Budapesti Bazárral együtt a Gyulafehérvári Hirlap negyed évre 4 korona 60 fillér.

— **Személyi hir.** Gróf Majláth G. Károly erdélyi püspök úr Önegyméltósága e hó 16-án Bécsbe utazott, honnan e hó 19-én érkezett vissza városunkba.

— **Gyulafehérvári és vidéki bírák előléptetése.** A bírói és ügyészi szervezet módosításáról szóló 1908. évi VI-ik törvénycikk alapján történő tömeges bírói előléptetések a hivatalos lap e hó 14-iki számában lettek közzé téve. Ő felségének e hó 10-én kelt legfelsőbb elhatározása alapján 572 bíró és ügyész a VII. fizetési osztályba lépett elő, 692 albíró és alügyész pedig törvényszéki bírónak illetve járásbíróvá és ügyésszé nevezetett ki. A gyulafehérvári törvényszék és a területén a bírák és ügyészek közül a következők léptek elő: dr. Atzél Béla, dr. Szőcs Ákos, Présia Romulusz és Balló Lázár gyulafehérvári törvényszéki bírák, Vinczenti Lajos nagyenyedi, Korinszky Győző vizaknai és dr. Olescher Emil abrudbányai járásbírók a VII-ik fizetési osztályba léptek elő, továbbá Lázár Emil gyulafehérvári törvényszéki albíró, Weiner Sándor nagyenyedi, Solyom Ferencz marosujvári, dr. Ács Jenő nagyenyedi, dr. Kiss Dénes gyulafehérvári alügyész, Horváth Miklós balázsfalvi, Gruppenberg Fehrentel Róbert vizaknai és Kertész Lajos gyulafehérvári járásbírói albírák, illetőleg alügyész törvényszéki, járásbírók és ügyésszé léptek elő. A tömeges előléptetések híre érthető örömet keltett úgy a bírák körében, valamint mindazon körökben, a hol a bírói és ügyészi kar derekas és lelkiismeretes munkásságát érdeme szerint tudják méltatni.

— **A nagyenyedi Bethlen Gábor szoborbizottság** közhirre teszi, hogy a felállítandó szobor alap javára országos gyűjtés után 1908. február hó 1-ig 50742 kor. 40 fillér gyűlt össze s egyuttal felkéri a hazafias közönséget, hogy további gyűjtés által tegye lehetővé Bethlen Gábor erdély nagyevű fejedelme szobrának minél előbb való megvalósíthatását s a még kint levő gyűjtőieknek szíves visszaküldését.

— **Új gyár Marosujváron.** Izsák Dávid Marosujváron egy cementlap és cementtetőcserepgyárat létesített.

— **Jelmezes estély.** E hó 18-án tartotta meg a szegény gyermekeket segélyező Malbis Arumim egyesület a szokásos farsangi táncmulatságot, mely tekintettel egyfelől a jótékony célra, másfelől, hogy a lezajlott hosszú farsangon az izraeliták semmiféle mulatságot nem rendeztek, előre látható volt, hogy igen jól fog sikerülni. Már 8 óra után kezdtek a vendégek felvonulni, köztük itt-ott egy-egy álarcos alak is, de 9 óra után a közönség már valósággal tülekedett s megszámlálhatatlan álarcos is vonult fel ebben az időben változatos, szép és izléses jelmezben, kik nagy élénkséget hozva magukkal, megindult a séta, terepere, tréfa, szóval az ilyen estélyeken szokásos bohóságok egész sorozata. Rendszeres tánczról éjfél előtt szó sem lehetett, s csakis akkor kezdődött a táncz, mikor a közönség az étterembe is oszladozni kezdett. A mulatók nagy száma egész reggelig együtt maradt. A jelmezes szép leányok éjfél után kivétel nélkül levetették az épen kellemesnek nem mondható álarczokat s azután is épen olyan fesztelenül és jó kedvvel mulattak, mint addig, a míg ismeretlenek voltak egymás előtt. A sok szép leány és szép asszony név szerinti felsorolására már képesek nem vagyunk, mert tudósítónk azt az ügyetlenséget követte el, hogy elfelejtett czeruzát vinni magával s csak a rendezőség jóvoltának köszönhetjük azt is, hogy adott egy kis papirost és egy plajbászveget, melyek felhasználásával feljegyezhetjük, hogy az estély alkalmából a következők fizettek felül: 50 koronát: Dr. László Mi-

hály orsz. képviselő, 10 koronát: dr. Náthán Bernát kir. tan., városi főorvos, Mendel Manó, dr. Deutsch Mór, dr. Hartenbaum Simon, dr. Fried Ármán, Schuller Lajos és Fuchs Nándor védnökök, továbbá dr. Mayer Ödön; 5 koronát: Vlád Virgil, Schermann Kálmán, idősb. Fröhlich Gyula; 4 koronát: Krikovean Antal, Halász Ödön, Nemes N., Bürger Mártonné; 3 koronát: Schön Dávid, egy álarcos, Lobstein Sámuel, Hersch Albert, Rozmánn Lázár, Schlesinger Hermán; 2 koronát: Frankel Miksa, Kohn Ignác, Kun Henrik, Haas Vilmos, Márk Mihály, Stern Adolf, Kövári Adolf, Izsák Manó, Hillinger Lajos, Laczkó Sándor, Treitel Izidor, Engel Miksa, Áron Mihály, Weiss Adolf, Ungár Béla, Kohn Adolf, dr. Velikán Kamil, Gross család, dr. Roska Miklós, Czirlea Aurél, dr. Reiss Árpád, Barta Győző, Altmann József, Fischer Sándorné; 1 koronát: Nussbaum Lajos, Emmer Albert, Friedrich Lajos, Wolf Dezső, Ritter Sándor, Dobrovsky Károly, Löwi Hermann, ifj. Hillinger Samu, Goldstein Adolf, Wolf Joelne, Fischer Lipót, álarcos, Lobstein Salamon, Fodor Gyula, Gárdos Zsigmond, Schmittländer Ármán, Springer Dávid, Benedek Ferenczné, Léonhard, Weiss Jenő, Geier Henrik, Simon Samu, Izsák Dávid, Salamon Mátyás, Schrám, egy álarcos, Náthán Dávid, Brambier Samu, Reinfeld Samu, Scharer család, dr. Radó Dóli, Engi Mózes, Fried Albert, Friedmann Mór, Neuirth György, Fischer Vilmos, Benczel Lajos, Judovits Jenő, Gutfreund Samu, Benedek Zsigmond; 50 fillért: Löbl Jenő, Jakabfi, A t. felülfizetőknek a jótékony cél érdekében tanusított áldozat készségéért ezennel köszönetet mond a rendezőség.

— **Tavaszi.** A csalogány tavasszal csattog. A diák szereti a tavaszt. Ez két egyszerű bővített mondat, mely látszólag semmi összeköttetésben nem áll egymással. Azonban a gyulafehérvári diákok eskák fájdalmas összhangzatba hozták egy tavaszi este a csattogást a tavasszeretettel. És csalogányként csattogni nem tudván, két apró iskoláslány arcacskáján vitték véghez a csattogási műveletet. Így került össze a tavasz, a diák, az iskolaszerelem, sőt csattogás. A kised zenésdrámának alighanem nádpálczával fogják a finálját dirigálni.

— **Goth Gyuláné** női divatkalap üzlettulajdonos bécsi és budapesti tavaszi utjából a napokban tért haza és igen izléses szép árukat hozott magával, melyeket, tekintve, hogy nevezett divatárusnő készpénzzel vásárol, nagyon jutányos árban képes a vevő közönségnek rendelkezésére bocsátani.

— **Halálozás.** Duducz Péter, az öreg Duducz bácsi, városunk egy igen tisztességes és becsületes törzspolgára, volt kereskedő élete 70. évében e hó 18. napján váratlanul elhalt.

Vajda Lajos m. kir. állatorvos hasonnevű 2³/₄ éves kis fiacskája e hó 18-án hosszas szenvedés után elhalt.

— **Allattartók figyelmebe.** A városi ló- és szarvasmarha állomány tavaszi vizsgálata a helybeli állatorvos által e hó 26. és 27. fog megtartatni és pedig a lovak a városház elé lesznek vezetendők, a szarvasmarha állományt pedig az istállóknak vizsgálja meg az állatorvos és pedig teljesen díjtalan, míg az ezen napokon elő nem vezetett lovakat és nem istállózott szarvasmarhákat utólagosan a felek költségén fogja megvizsgálni.

— **Sorozás Gyulafehérvárt.** Az ez évi ujonczolás az 1885. évi III., 1886. évi II. és 1887. évi I-ső korosztálybeliekkel e hó 28-án fog a tanácsház nagytermében megtartatni.

— **Tűzoltói közgyűlés.** A gyulafehérvári önkéntes tűzoltó egyesület folyó 1908. évi márczius hava 29-én d. e. 10 órakor a tűzoltó laktanya helyiségében tartja meg évi rendes közgyűlését. Tárgyai: 1) Közgyűlésnek a főparancsnok általi megújítása és az évi jelentés előterjesztése. 2) Az 1907. évi számadások felülvizsgálása. 3) Az 1908. évi költségvetés tárgyalása. 4) A főparancsnok jelentése, hogy a kötelező és fizetéses tűzoltóság életbe léptetése kéretett. 5) Netáni indítványok, melyek a közgyűlést megelőzőleg 48 órával

előbb a parancsnoksághoz beadattak. 6) A parancsnoksági tagok lemondása s a parancsnokságnak ujonnan való választása három évre, miután megbízatásuk lejárt. Gyulafehérvár, 1908. évi márczius hava 18-án. Roska József, főparancsnok.

— **A gazdák nem ülnek fel.** Az ilygy konkurrenzia ugylátszik semmitől sem riad vissza, csak-hogy elhitesse a gazdákkal, mintha a nem impregnált répamag ép oly jó és kimagasló értékű volna, mint a Mauthner Ödön udvari magkereskedő által kizárólagosan forgalmazott impregnált répamag. Természetesen ez hiábvaló erőlködés, hiszen azon gazdákat, kik már impregnált répamagot vetettek, se fel nem ültetik, se attól többé el nem tántorítják: lévén egyedül hivatottak arra, hogy véleményt formáljanak. És mert e vélemények rendkívül kedvezőek, a konkurrenzia elég vak és vakmerő, hogy magát tolja fel bírónak, mintha bizony a delikvens ítélkezhetne a bíró fölött! Valóban a legfőbb ideje, hogy a konkurrenzia ily féktelen elhajulása ellen a földmívelési miniszter a legsürgősebben gondoskodjék a tisztességtelen versenyről szóló törvény megalkotásával.

— **Hirdetmény.** Ezennel közhirre tétetik, hogy az országgyűlési képviselő választók névjegyzékének 1909 évre leendő kiigazítására kiküldött összeíró bizottság a névlajstrom összeállítását 1908 év április hó 2-án d. e. 9 órakor megkezdi és 1908 év április hó 7-én délelőtt fogja befejezni, — felhívom ennél fogva érdekelteket, hogy választói jogosultságukra vonatkozó igényeik érvényesítése végett fennirt határidőben a törvényes következmények terhe alatt előttem jelentkezzenek. Gyulafehérvárt, 1908 évi márczius hó napján. Ávéd Jákó, összeíró bizottsági elnök.

— **A gyógyászat** hihetetlen módon haladt a legutolsó évtizedekben. Így például ma a régi, kitűnő háziszser, a csukamájolaj is új formában kapható, mely nemcsak hátrányaitól visszatetsző szagától és ízétől mentes, hanem feltétlenül könnyen emészthető állapotban nyújtja, mi hatásának erejét növeli. És ez a „Scott-féle Emulsió”, melyet minden gyógyszerárban árusítanak.

— **A tüdővész gyógyszerül** a búkkfakátrány-készítmények teljes joggal régi jó hírnévnek örvendenek. Ezen készítmények a legkülönbözőbb alakban használatnak, melyek között legjobb a „Sirolin-Roche”, miután ez hatásos, inger nélküli és mindenek előtt igen jóízű. Kapható minden gyógyszerárban.

— **Nem mesterséges,** hanem természetes s így vegyileg legtisztább, kiadóbb folyékony szénsavat szállítanak kartellen kívül a Muschong-Buziásfürdői szénsavművek bármely mennyiségben.

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használandó. A SCOTT-féle Emulsió egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A

Scott-féle Emulsió

specifikus megbízható szer **mindennemű tüdőbaj** ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolesőbb is. Nagyfokú tápereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leg-hatásosabb anyagokat, melyek egyáltalán beszerezhetők, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmulhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak izletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.
Kapható minden gyógytárban.

Nyilttér.

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Báli-selyem 75 krtól méterenként franco és **megvámolva** házhoz szállítva. Dus mintaválaszték postafor-dultával.

Henneberg, selyemgyár Zürich.

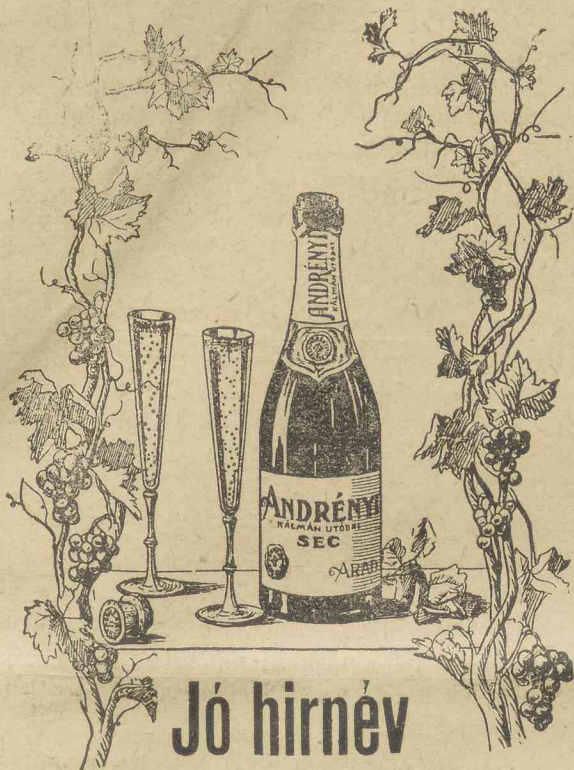
TIRGRAM - POR

az egyedüli szer, mely az **összes rovarokat gyorsan és alaposan** kipusztítja; üvegben —.30, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

csakis **poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer-és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljünk a „TIRGRAM” névre. Gyár: Bu-

dapest, IV. ker., Károly-utca 1. Kapható Gyulafehérvárt: **Rosner Rezső, Petri F. V.**

és a fogyasztó közönség helyes izlésére vall, hogy pezsgőnk rohamosan terjed és nagy keresletnek örvend.

Kapható:

minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

Nagyon célszerű utazás alkalmával.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.

Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.

Kalodont

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő hygienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünkre nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használatával folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismervé, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközli, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Közigazdaság.

A m. kir. földmívelésügyi minster

Tövis székhellyel közigazgatásilag ujonnan szervezett tövisi járásba a m. kir. belügyministerrel egyetértőleg új járási m. kir. állatorvosi állást szervezett, egyúttal a nagyenyedi m. kir. állatorvos illetékességi körét Tövis, Paczalka, M.-Kapud, Diód, Csáklya, Felgyógy, Diómál és Havasgyógy, a magyarigényi járási m. kir. állatorvos illetékességi körét pedig Intrégáld, Felsőgáld, Mindszent-imre, Gáldtő és Kozslárd, végül a balázsfalvi járási m. kir. állatorvos illetékességi körét Mihálfalva és Obrásza községekre nézve leszállította.

Kertészek és gazdák figyelmébe.

A gyümölcsfákra káros hernyók fészkei és tojásai összegyűjtése és elpusztításának végső határidejéül földmívelésügyi miniszter úr az 1894. évi XII. t.-cz. 50. §-ban foglaltak alapján minden év márczius hónap végét tűzte ki, és felhívta a hatóságokat, hogy az irtást nem teljesítő gazdákkal szemben a törvény szigorát alkalmazzák.

Minthogy a kártékony hernyók némely fajtája téli fészkeiből már a legelső melegebb időben szétmászik, saját érdekükben tesznek, a kik a hernyófészkeknek szedését és elegetését mielőbb elvégzik.

A gyűrűs pille tojásai azonban nem könnyen találhatók meg, miért is annak hernyói csak kikelésük után

pusztíthatók el teljesen, a mikor a már kilevelezett fák csoportban rágnak vagy pihennek.

Szükséges tehát, hogy a gazda gyümölcsfáit később is figyelje és a netalan mutatózó károsítókat elpusztítsa.

Egyidejűleg kiadta a hasznos állatok és madarak védelmére vonatkozó rendeleteit. Saját érdekében tesz a gazdaközönség és az emberiség, ha a természetnek e hasznos munkáit védelmébe veszi, annyiival is inkább, mert a hasznos állatok és madarak pusztítóit a törvény szigorúan bünteti.

Sz. 94—1908. végrb.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1907. évi 5364. számú végzése következtében Filip György gyulafehérvári ügyvéd által képviselt „Julia” takarékszövetkezet javára karnai Martin János és társa ellen 477 K. s jár. erejéig 1907. évi augusztus hó 8-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1161 kor, becsült következő ingóságok, u. m.: butor, buza, sertések, tehén, borjúk stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság 1908. évi V. 121. számú végzése folytán 477 kor. tőkekövetelés, ennek 1905. évi december hó 30. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 124 kor. 08 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Karnán leendő megtartására **1908. évi márczius hó 28-ik** napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1908. évi márczius hó 9.

Papp Károly, kir. bír. végrehajtó.

Sz. 401—1908. tllkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tllknyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. l. végrehajtónak Drassoveán Jakob a Péteré kislaludi lakos végrehajtást szenvedő elleni 700 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kislaludi 551. számú tjkvben A + 2, 3. rsz., a kislaludi 389. számú tjkvben A + 6. rdsz. alatti ingatlanokra összesen 1027 K. 60 fill. becsárban az árverést elrendelte és hogy a fennmegjelölt ingatlanok **1908. évi április hó 14-ik** napján d. e. 9 órakor Kislalud községében megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatnak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10% át készpénzben, avagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában előirt árfolyammal számított és az 1881. november 1 én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 2. §-ában kijelölt értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék tllkvi hatósága.

Gyulafehérvár, 1908. évi január hó 29-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Bohuczky János, tllkvi kiadó.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 csemege, 28 borfajban, háromféle fajtisza alanyon I. oszt. 180 kor. 1000 drbonként. II. oszt.

kis szépséghibával 90 kor. 1000 drbonként.

***** Készlet 419000 oltvány. *****

25000 vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup, Monticola, Aramon, Rup, Gansin 1 és 2 szám.

„Vállalati szőlőtelep” Billed,
Torontálmegye.

Szőlőoltványok.

Fajtisza Ripária-Portalis alanyon oltott elsőrendű dusgyökérzetű, teljes felelőség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárfehér, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Cháselas, Passatuti.

1000 db. sima zöldoltvány	80 K.
1000 „ gyökeres I. oszt., 2 éves	180 „
1000 „ II. „	140 „
1000 „ sima Ripária-Portalis I. oszt.	16 „
1000 „ II. „	9 „
1000 „ gyökeres I. „	30 „
1000 „ II. „	18 „
1000 „ fásoltvány I. „	200 „
1000 „ II. „	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben a napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

SÁRKÁNY JÓZSEF
GYÖNGYÖS. (Heves-m.)

NOXIN

A

LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

Szabadalmazott
KULCSCSAL.

Minden jobb üzletben kapható.

Kochsinger Testvérek Budapest.

A KEDVENCZ Liliomtejszappan.

Legenyhébb szappan a
bőrápolásra.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

„METEOR“-SZÁLLODA

Budapest, VII. Erzsébet-körút 6. sz. Tulajdonos: Rendes Szidór.

120 kényelmesen berendezett szoba.
Melegvízfűtés.
Teljes 24 órai liftszolgálat.
Vácuum-Clenaer.
Fürdők a házban.
Szállodai automobil.
Salonok, társalgók.

Figyelmes kiszolgálás.
Mérsékelt árak.
Feltétlen tisztaság.
Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között.
A technika minden vívmányával felszerelve.
A város központján.

Szobák 4 koronától.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17.

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

KAPHATÓ:

Gyulafehérvárt: Frölich Gyula, Vlád Miklós, Nagy Endre gyógyszerárakban.

Nagyenyeden:

Oberff J. örökösei, U. Kovács József gyógyszerárakban.

DOHÁNYZÓK!!

Tegyetek próbát a

„ROSELLE”

egyedüli édes ízű

cigaretta-papírossal.

Kellemes édes ízével eltünteti a dohány maró nikotinját.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

Kerestetnek

az ország minden nagyobb városaiban és községeiben egy most szervezés alatt álló **életbiztosító-társaság** részére alkalmas képviselők, kik 1000 koronától 10-000 korona évi jövedelemre tehetnek szert, amennyiben szellemi és anyagi képességgel bírnak. Gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Kellő járással nem bírók díjmentesen

begyakoroltatnak. Csakis írásbeli ajánlatokat **FISCHER K. irodája RÁKOSPALOTA**, továbbít.

KÖHÖGÉS

A ki

az egészségét szereti, a köhögést eltávolítja. 5245 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy a szer gyógyszerelést eredményez.

Kaiser-féle

három fenyő mell-karamellák.

Orvosilag kipróbált szer, ajánlva köhögés, rekedtség, hurut, nyálkásodás, gégehurut, görcs és számarhurut ellen.

Csomagja 20 és 40 fill. Doboz 80 fill.

Kapható VLAD VIRGIL gyógyszerésznél Gyulafehérvárt.

Hirdetmény.

A Nagyméltósági Földmívelésügyi Minisztérium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályú sima és gyökeres **Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis**

amerikai vadvevő, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú

gyökeres fásoltványok

kerülnek ezen évben nálunk eladásra.

Badaacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége, TAPOLCZA, (a Balaton mellett).

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közhírnél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölésképpen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlán” z”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Budapesti előkelő bank részv.-társ. Alsófehér-megyében kizárólag tőzsdén jegyzett sorsjegyek eladására

FÜGYNÖKSÉGET

létesít. Ezen főügynökség saját hatáskörében a megye területén alügynököket állíthat fel.

Évi fix javadalmazás!!

Csakis komoly reflektánsok, kik a főügynökséget elnyerni óhajtják, küldjék ajánlatukat:

BUDAPEST FŐPOSTAFIÓK 21. czimre.

Legjobb
szépitőszert!
HÖLGYEK
részére
nélkülözhe-
tetlen!

A SZÉPSÉG

elérésére, tökéletesítésére és fentartására

legkiválóbb és legbiztosabb vegytisztító, sem higanyt, sem olmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan zsírmentes készítmény a

Földes **MARGIT** CRÈME

Ezen világ-hírű arczenőcsé eltávolítja szeplőt, májfoltot, pattanást, miteszt és más minden bőrbajot, ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot simává és üdévé teszi. Ára:

kis tégely 1 kor., nagy 2 kor.

Margit hölgypor (3 féle színben) 1.20 k., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép 1 kor., Margit arcvíz 1 korona.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész, Arad.

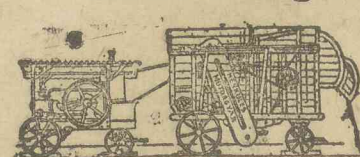
Főraktár: Frölich Gyula, Góth Gyula és Vlád Virgil gyógyszerészeknél.

Csodás,
gyors és
biztos hatása.
Törv. védve.
Óvakodjunk
utánzatoktól!

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest V. Váci-ut 30.

Ajánlja úgy cseplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinlokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemből megtekintetők.

Teljes
jótállás
kifogástalan
üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

~ 13-14 éves fiú is kezelheti! ~

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 db. elismerő ívvel a Magyarországon üzemből levő motorokról.